

Utvärdering

Corona / Covid-19 våren och sommaren 2020

Fastställt 2020-11-18

Lessebo kommun

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning.....	3
Effekter med stor påverkan.....	3
Slutsatser.....	5
2. Kort beskrivning av krisen.....	7
Krisorganisation	7
Tidslinje.....	8
3. Redovisning av enkät.....	10
3.1 Åtgärder och effekter	10
Kommunledningsförvaltningen.....	13
Barn- och utbildningsförvaltningen	18
Samhällsbyggnadsförvaltningen.....	24
Socialförvaltningen.....	26
Lessebohus	29
3.2 Fokusområden	30
A. Social oro bland invånare	30
B. Bemanning av samhällsviktig verksamhet	31
C. Kommunikation och beslutsvägar internt	32
D. Extern kommunikation till invånare och företag.....	33
3.3 Verksamhetsutveckling	35

I. Sammanfattning

Denna utvärdering handlar om Lessebo kommun och dess verksamhet. De åtgärder som tillkommit på beslut av regionala och nationella myndigheter eller från andra organisationer har inte utvärderats. Lessebo kommun kommer också sammanställa de effekter pandemin fått på kommunens näringsliv.

Underlaget till utvärderingen samlades in i september 2020. Underlaget har samlats in via enkäter där framförallt chefer från olika verksamheter i Lessebo kommun svarat på frågor. Utvärderingen görs med vetskapen om att krisen ännu inte är över. Enkäten gjordes i en period som inte var särskilt intensiv men där minnet av tidigare åtgärder fanns kvar. Denna sammanfattning är gjord efter en workshop i kommunchefens ledningsgrupp i början på november 2020. Det var en period då pandemin återigen tagit fart med många sjuka i samhället men för stunden få sjuka i Lessebo kommuns verksamhet. Rapporten är sammanställd av Kommunledningsförvaltningen, funktionerna för beredskap och säkerhet samt kommunikation.

Effekter med stor påverkan

I enkätsvaren finns mängder med åtgärder som lett till olika effekter. Här följer ett urval av de effekter som fått stor påverkan. På ett övergripande plan konstateras att antalet smittade i Lessebo kommuns verksamhet varit relativt få under den utvärderade perioden. Det går inte att fastslå om den effekten beror på de åtgärder som genomförts.

Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Något som lyfts fram av i stort sett alla enkätsvar är att arbetsmiljön blivit sämre under pandemin. Många medarbetare har fått arbeta mer och med större ansvar än i vanliga fall. Det har lett till trötthet och oro. Mycket tid har lagts på att skapa lugn och struktur i arbetsgrupper där oron varit hög. Bitvis har oron varit ett större riskmoment än själva sjukdomen i sig.

Samtidigt har flera enheter rapporterat om lägre sjukfrånvaro än tidigare. Detta gäller framförallt den fasta personalen. Rapporter finns om en något högre sjukfrånvaro hos tillfällig personal och vikarier. Upplevelsen som kommer fram i enkäterna är att eftersom man varit hemma för minsta lilla symtom har också längre sjukfrånvaro på grund av förkylning, influensa och liknande undvikits. Pandemin har helt enkelt gjort att medarbetarna har färre sjukdagar.

Som ett komplement till enkäterna bifogas här den totala sjukfrånvaron för Lessebo kommun de aktuella månaderna. I jämförelse finns motsvarande månader under 2019.

	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep
2019	8,12	8,10	8,07	7,99	7,67	7,38	7,13	7,10
2020	6,85	7,89	7,94	7,37	7,18	6,62	6,41	6,66

Hur påverkar den hårda arbetsbelastningen Lessebo kommuns medarbetare på sikt? Det finns anledning att titta vidare på pandemins effekter ur ett arbetsmiljöperspektiv. Genom att lära sig mer om vilka effekter pandemin fått kan ohälsa förebyggas i kommande kriser. Kopplad till arbetsmiljön finns en diskussion om oro. Det finns arbetsplatser i Lessebo kommun där man diskuterat oro och till vilken gräns det är okej att sprida sin egen oro till sina kollegor.

Ändrade arbetssätt

På flera ställen lyfts förändrade arbetssätt fram. Ett sådant är övergång till fler digitala möten. Lessebo kommun gjorde en tidigarelagd övergång till Teams från Skype mitt under pandemin. Sammantaget bedöms övergången som lyckad och flertalet möten genomförs nu istället digitalt. Vilka långsiktiga effekter kan mer digitala möten tänkas få?

En fråga som på sikt mest gäller kontorspersonal är om digitala möten och arbete hemifrån kommer få effekter på hur lokaler planeras. Ska personal som inte nödvändigtvis behöver vara på arbetet för att kunna utföra sina arbetsuppgifter alltid vara på arbetet?

Ett annat övergripande perspektiv på ändrat arbetssätt är samverkan. Till exempel lyfter förskolorna fram att man samverkat och utbytt erfarenheter på ett helt nytt sätt. Detta trots att man i vanliga fall finns relativt nära varandra. Även inom omsorgsverksamheten ser man effekter av ökad samverkan.

Försämrad service ger effekt

Det finns några effekter i enkätsvaren som går att koppla till den service Lessebo kommun ska ge sina invånare.

I gymnasieskolan bedrevs distansstudier under våren. Enligt enkätsvar från skolan ser man att antalet elever som uppnådde behörighet till nationella gymnasieprogram var något lägre. De lyfter också fram att det finns elever som mått dåligt under distansstudierna. Inom vuxenutbildningen ser man tecken på att progressionen blir sämre när studier inte kan genomföras i skolan. Flera studeranden har inte datorer vilket gör att undervisningen blir lidande.

Under en period vädjade Lessebo kommun till föräldrar med 15-timmarsbarn att inte lämna sina barn. Det var även färre barn i förskolan på grund av att föräldrar löste annan omsorg. En effekt som bedöms som allvarlig är att man ser en försämrad språkutveckling hos en del barn som varit hemma mycket.

Inom arbetsmarknadsområdet rapporteras om att utbildningar och insatser blivit uppskjutna på grund av pandemin. Det har lett till inlåsnings effekter för kvinnor som inte kunnat lämna hemmet i samma utsträckning som tidigare. Bedömningen är att uteblivna insatser lett till att färre kommit i sysselsättning.

Slutsatser

Samverkan

Samverkan bedöms av de flesta som oerhört viktig. De regelbundna träffar med fackliga representanter och skyddsombud som genomförts har bidragit till lugnare arbetsplatser och ökad förståelse för olika krav och frågeställningar. Det har lett till att frågor har fått svar och krav har kunnat tillgodoses utan att det skapat konflikt.

Förberedelser viktigt

Lessebo kommun har haft en fördel i att kunna förbereda sig med relativt gott om tid. Det dröjde innan påverkan på den kommunala organisationen kom vilket gjorde att rutiner, kommunikation och förberedelser kunde göras i god ordning. Sett i efterhand kunde ytterligare resurser avsatts till daglig ledning av till exempel omsorgsverksamheterna som haft den tyngsta belastningen under pandemin.

Det går inte att underskatta tidsåtgången att ändra rutiner och bygga upp nya arbetssätt. Det tar riktigt mycket tid. Förberedelserna som gjordes i mars hade Lessebo kommun nytta av när smitta inträffade i juni och i september.

Det värsta scenariot har inte inträffat

I planen för arbetet med pandemin planerades för att det skulle kunna vara cirka 30 brukare inom Lessebo kommuns omsorg som var sjuka samtidigt. Det planerades också för ett personalbortfall på upp till 50 procent. Det har inte inträffat under den period som utvärderingen omfattar. Lessebo kommun har enbart vid ett tillfälle sett en smitta som tydligt är kopplad till en verksamhet. I övrigt har smittalen i verksamheterna varit relativt låga.

Corona må vara en kris på övergripande plan, men under hela perioden som utvärderats har Lessebo kommun kunnat upprätthålla samhällsviktig verksamhet. Däremot har förberedelser och hantering av de händelser som inträffat gjort organisationen och medarbetare mer tränade i kris. Att leda i kris är speciellt och pandemin har inneburit praktisk träning i detta.

Åtgärder framåt

I planeringen av åtgärder för pandemin behöver siktet vara inställt på att de ska kunna fungera över hela året. Rutiner ska till exempel fungera både på sommaren då det går att vara ute mer men också under kalla och mörka perioder. Åtgärderna kommer samtidigt behöva vara flexibla så att de kan anpassas utifrån hur pandemin ter sig för stunden.

Det kommer vara viktigt att informera och vara tydlig i kommunikationen till allmänhet och verksamheter att Lessebo kommun agerar som om att pandemin kommer pågå länge. Längre innebär minst under det kommande året. I och med att siktet är ställt så långt behöver planeringen utgå från den ordinarie beslutsgången och då kopplas till de verksamhetsmål som är beslutade av kommunfullmäktige och nämnder.

Det finns anledning att ta fram en rutin för hur information överförs från ansvarig verksamhet till medarbetare i andra delar av kommunen men som ändå rör sig på till exempel en skola eller ett äldreboende.

Denna utvärdering bör på olika sätt fördjupas när tillfället är lämpligt. Pandemin är inte över och det genomförs hela tiden nya åtgärder. Till exempel skulle djupintervjuer kunna genomföras med fokus på de områden som lyfts fram i sammanfattningen. En annan lämplig metod skulle kunna vara en enkät till samtliga anställda i kommunen.

2. Kort beskrivning av krisen

Den kris som drabbade Lessebo kommun i början av 2020 är unik i många avseenden. Den är inte minst unik eftersom den inte bara drabbade Lessebo kommun utan hela världen mer eller mindre samtidigt. Konsekvenserna av krisen varierar dock kraftigt. Till exempel kom konsekvenser som sjuka brukare i äldreomsorgen i ett senare skede i Lessebo kommun jämfört med andra kommuner i Sverige.

Krisen är också unik på grund av sin långdragenhet. Det har gjort att dess faser blir något lättare att urskilja utifrån att de var och en pågått en längre tid. Det har också gjort att synpunkter och åsikter om vägval och metod skett utmed arbetets gång.

Krisorganisation

Lessebo kommuns formella krisorganisation bestod av tre delar:

1. Krisledningsgrupp – Kommunchefens ledningsgrupp förstärkt med näringslivschef samt VD för Lessebohus och beredskaps- och säkerhetssamordnare och i några fall måltidschef.
2. Samordningsstab – En mindre samordnande stab bestående av beredskapssamordnare och kommunikations- och marknadschef. Under en period i mars och april bestod staben av fler resurspersoner.
3. Kontinuerlig information till kommunstyrelsens arbetsutskott. Formellt aktiverades inte krisledningsnämnd även om underlag till beslut förbereddes.

Lessebo kommun har pekat ut följande områden som samhällsviktiga i denna kris:

- Hälsa- och sjukvård samt omsorg: Äldreomsorg inklusive hemtjänst, LSS, Barnomsorg
- Livsmedel: Primärproduktion
- Kommunalteknisk försörjning: Vatten och avlopp
- Offentlig förvaltning: Krisledningsorganisationen
- Lagstadgad verksamhet: Grundskola

Tidslinje

Januari – februari

Under denna period fanns sjukdomen Corona med i den internationella medierapporteringen. Det var något som skedde långt borta. En mer aktuell fråga ur krisperspektiv var under denna period höga flöden av vatten i södra Sverige. Det berörde Lessebo kommun via Ronnebyån. Det fanns ett stabsliknande arbetssätt som rådde fram till i mitten på mars på grund av höga flöden och som sen fortsatte med Corona.

Mars

Arbetet under månaden handlade mycket om att få koll på läget och skapa en struktur och organisation i kommunens arbete. Omvärldsbevakning och kontakter med andra aktörer tog mycket tid.

- 3 mars: Ett första samverkansmöte inom Krissamverkan Kronoberg.
- 3 mars: Samordningsmöte i kommunledningen.
- 11 mars: WHO deklarerar att Corona/Covid-19 klassas som pandemi.
- 12 mars: Samordningsstaben upprättas.
- 16 mars: Kommunstyrelsens arbetsutskott informeras.
- 17 mars: Gymnasie- och vuxenstudier på distans.
- 18 mars: En speciell sida skapas på den externa webben: www.lessebo.se/corona.
- 19 mars: En informationssida till personal skapas på intranätet KomIn.
- 20 mars: Sammanslagning: En förskola per ort.
- 25 mars: Åtgärder för näringslivet, beslut i kommunstyrelsen.

April

Under månaden arbetades mer strukturerat med information till invånare och personal i kommunen. Internt förbereddes och skapades rutiner inom framförallt omsorg och skola. Månaden handlade mycket om att vänta på första konstaterade fallet. Skyddsutrustning beställdes och rutiner togs fram. En risk och konsekvensanalys för sommarperioden togs fram där höjd för flera parallella kriser fanns i planeringen.

Maj – juni

Det tog relativt lång tid in i krisen innan det fanns konstaterade fall i Lessebo kommuns verksamhet. Det första konstaterade var en personal inom omsorgen som rapporterades den 11 maj. Den 8 juni kom den första rapporten om en smittad brukare i omsorgen. Stabsarbetet under perioden handlade mycket om skyddsutrustning och beredskapslager. I samband med midsommar upphörde det organiserade stabsarbetet i praktiken då arbetsuppgifterna blivit färre. Arbetet genomfördes därefter som en del i linjeorganisationen.

Juli – augusti

Under sommarmånaderna fanns ett relativt lugn inom pandemin. Veckovis samlades krisledningsgruppen för kort avstämning av läget.

September

I samband med skolstarten förekom fall av smitta bland elever och personal. Det konstaterades också från Region Kronobergs sida att det förekom ett antal klusterutbrott av smitta i kommunen. Under månaden avvecklades de sista länsgemensamma strukturerna med enbart ett utökat GSAM (regionalt samverkansmöte för tjänstepersoner inom ramen för Krissamverkan Kronoberg) kvar varannan vecka.

3. Redovisning av enkät

Underlaget till denna utvärdering samlades in i september 2020. Underlaget har samlats in via enkäter där framförallt chefer från olika verksamheter i Lessebo kommun svarat på frågor. Utvärderingen gjordes med vetskapen om att pandemin ännu inte var över. Den gjordes däremot i en period som inte var särskilt intensiv men där minnet av tidigare åtgärder fortfarande fanns kvar.

3.1 Åtgärder och effekter

Detta kapitel redovisar svar från respektive verksamhet gällande vad man gjort och vilka effekter och konsekvenser som blivit. De presenteras per förvaltning och sen efter verksamhetstema. Först redovisas några övergripande åtgärder och konsekvenser som gäller för hela organisationen.

Ekonomi

Flera verksamheter i Lessebo kommun ser ökade kostnader i form av skyddsutrustning, avbokade kurser och konferenser, ökade personalkostnader i samband med sjukskrivningar, vård av barn samt covid-19 och förkylningar.

Kvalitet

Från flera verksamheter beskrivs hur det varit sämre eller annorlunda kvalitet än vanligt under krisen. Detta har i huvudsak berott på att man ställt in, ändrat innehåll samt organiserat om i syfte att minska smittspridningen. Fler exempel finns redovisade under respektive förvaltning.

Åtgärd	Effekt
Kommunövergripande har Lessebo kommun fått pausa ett antal utvecklingsområden.	Det blir en eftersläpning av arbetsuppgifter som får tas igen vid senare tillfälle.
En satsning har gjorts på att hålla informationen gentemot allmänhet och personal så aktuell och löpande som möjligt. Mer exempel kring information finns i kapitel 3.	Minskad risk för smittspridning och oro.
Flera publika evenemang, till exempel Lessebo vårdagar, ställdes in.	Minskad risk för smittspridning.

Personal och arbetsmiljö

Flera enheter konstaterar i sina svar att det periodvis har funnits oro bland kommunens anställda för pandemins konsekvenser. Arbetsbelastningen har varit hög för vissa personalgrupper. Bitvis har sjukfrånvaron varit hög bland kommunens anställda. Samtidigt har det förekommit perioder och arbetsplatser där sjukfrånvaron varit lägre än normalt. I de flesta fall har arbete utförts på arbetsplatsen och i några fall har hemarbete för icke riskgrupper organiserats. Den 24 februari uppmanades chefer att göra risk- och konsekvensanalys gällande arbetsmiljöpåverkan på grund av sjukdomen. Överlag finns behov av att fundera kring arbetsmiljö vid längre hemarbete, också vad gäller exempelvis skärmar, skrivare och annan IT-utrustning.

Åtgärd	Effekt
Vid milda symtom har medarbetare kunnat arbeta hemifrån.	Färre sjukskrivningar än om inte hemarbete kunnat genomföras.
Tillämpning av hårdare regler kring symtom och närvaro på arbetet.	Det har begränsat smitta samtidigt som det har gjort att personal varit frånvarande längre från arbetet än tidigare.
Något som lyfts fram från många enheter är den ökade frekvensen av digitala möten och konferenser.	Minskad risk för smittspridning. Det har också varit tidsbesparande. I några fall nämns att det minskar de sociala kontakterna negativt. En annan effekt som lyfts fram är att det faller större ansvar på den enskilde att läsa på.
Chefsdag 13 mars med information samt föreläsning om att leda i kris.	Tryggare beslutsfattande.

Krisledning

Åtgärderna som redovisas i denna del genomfördes av antingen Krisledningsgruppen, Samordningsstaben eller kommunstyrelsens arbetsutskott.

Åtgärd	Effekt
Krisledningsgruppen har haft regelbundna möten med kunskapsutbyte och beslut.	Enhetliga beslut i de fall det är möjligt och undvikande av dubbelarbete.
Periodvis kontinuerlig redovisning av sjukfrånvaro i krisledningsgruppen i syfte att kunna omprioritera resurser.	Kunskapen skapade framförhållning inför eventuellt drastiska beslut som ej behövde tas.
En gemensam grupp på intranätet KomIn där samtlig dokumentation kring pandemin samlades som gemensam kunskapsbas.	Enhetligt och tillgängligt underlag för bättre beslut.
Samordningsstaben organiserade omvärldsbevakning under en period. Personal från biblioteket deltog i stabsarbetet och skötte uppdraget.	Minskat behov för varje befattningshavare att söka egen information.
Framtagande av gemensam kommunikationsplan för hela kommunorganisationen.	Skapade enhetlighet och stöd i förvaltningarnas kommunikativa arbete.
Lägesrapportering till Länsstyrelsen, Socialstyrelsen (del av perioden) och MSB.	Situationen i Lessebo kommun blev en del av det regionala och nationella beslutsunderlaget.
Samverkan med myndigheter och andra aktörer.	Skapade tydlighet för kontakter och minskade risken för att saker skulle hamna mellan stolarna.
Samordning och skapande av rutiner för skyddsutrustning och beredskapslager tillsammans med socialförvaltningen.	God tillgång på skyddsutrustning under i stort sett hela pandemin.
Roll som bollplank i flera av förvaltningarnas beslutsprocesser i samband med åtgärder.	Enhetlighet och tydligare beslut.
Informationsärenden på kommunstyrelsens arbetsutskott i syfte att informera krisledningsnämnden i förväg.	Gott stöd till övriga krisledningen från den politiska nivån.
Framtagna underlag för beslut i krisledningsnämnd.	Skapar framförhållning i ett läge då krisledningsnämnden snabbt skulle behöva sammanträda.

Kommunledningsförvaltningen

Flera avdelningar på Kommunledningsförvaltningen beskriver att de arbetat med enstaka uppgifter i krisen samt agerat rådgivande till andra verksamheter. Konsekvenserna har generellt sett varit små för verksamheterna. Ett exempel är ekonomiavdelningen som haft nya arbetsuppgifter i form av särskilda uppföljningar kring kostnader gjorts.

Inköpsavdelningen har arbetat framförallt tillsammans med Socialförvaltningen vad gäller inköp av skyddsutrustning.

Näringslivsavdelningen har inte kunnat arbeta med näringslivsutveckling i den grad som var tänkt. Arbete och Integration ser stora negativa konsekvenser för målgrupperna på grund av de inställda grupperna och åtgärder som anställning och praktik.

Kultur och fritid redovisar att uteblivna evenemang lett till minskade intäkter. Man beskriver också att uteblivna konferenser och utbildningar lett till minskad omvärldsbevakning och utbyte med andra. Inställda evenemang och aktiviteter har lett till ett sämre av kultur- och fritidsliv.

Arbete och integration

Åtgärd	Effekt
Samhällsorienteringen tog ett uppehåll. Inga nya grupper startades.	Personer fick vänta på utbildning. Svårt att genomföra arbete med utsatta grupper.
Verksamheten Vårt dagliga bröd tog ett uppehåll.	Det blev en inlåsningsseffekt för de deltagande kvinnorna som inte kom ur hemmet.
Minskat intag på praktik och anställda.	Färre personer i sysselsättning.
Förändrade städrutiner i lokalerna.	Positiva effekter.

Kansli

Redan tidigt i pandemin lyfte Sveriges kommuner och regioner, SKR, frågan kring hur politiska församlingar skulle kunna sammanträda med minskad smittorisk. Lessebo kommun har en sammansättning av förtroendevalda med hög medelålder och därmed flera ledamöter i riskgrupp. Med anledning av detta beslutade kommunfullmäktige i april om att införa möjligheter för ledamöter att delta på sammanträden på distans i samtliga reglementen. Under våren valde dock de flesta nämnder, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige andra alternativ för att mötas, framförallt på grund av tekniska utmaningar med distansmöten. En stor utmaning är den digitala mognaden. Likaså har SKR ställt vissa formkrav i sina tolkningar av kommunallagen som bland annat innebär begränsningar i vilka förtroendevalda som kan delta på distans.

Åtgärd	Effekt
Förändring av reglementen för att möjliggöra deltagande på distans	Potential för minskad smittspridning.
Ändrade lokaler för sammanträden för att kunna hålla avstånd	Minskad smittspridning, men också ökade kostnader för nya (externa) lokaler.
Reducerat kommunfullmäktige efter överenskommelse mellan partierna	Minskad smittspridning, men kan också innebära ett demokratiproblem då inte alla valda ledamöter får delta.
Ledamöter deltar i sammanträden på distans	Minskad smittspridning, men också utmaningar kopplade till tekniken som kan försvåra möjligheterna att delta.
Inställd allmänhetens frågestund i KF fr.o.m. april-mötet	Minskad smittspridning, men också kritik från allmänheten.

Kommunikation

Avdelningen noterar att väldigt mycket arbetstid har lagts på Corona och dess effekter.

Åtgärd	Effekt
Förebyggande åtgärder i kommunhusets reception genom handsprit, plexiglas förändrade rutiner gällande bland annat besöksbrickor.	Minskad risk för smittspridning.

Kultur och fritid

Åtgärd	Effekt
Inställda evenemang på biblioteken.	Sämre utbud av kultur.
Nationaldagsfirandet ställdes om till ett digitalt firande.	Sämre utbud för dem som brukar besöka evenemanget.
Flera konferenser och utbildningar har ställts in.	Sämre utbildningskvalitet.

Kris och beredskap

I stort sett all arbetstid gick under corona-pandemin. I stort sett allt annat arbete fick stå till sidan.

Åtgärd	Effekt
Dialog med invånarna gällande trygghetsfrågor ställdes in.	Minskad risk för smittspridning.

IT

IT-avdelningen märkte snabbt ett behov i verksamheten av digitala möten. Vid pandemins början fanns Skype att tillgå, men i planen framåt låg att Skype skulle ersättas av Teams. IT påskyndande införandet av Teams för ytterligare och enklare alternativ för videomöten, och verktyget installerades på samtliga datorer i början av april.

Upplevelsen är att organisationen snabbt kom igång med användandet. Supportärenden kopplade till hemarbete har ökat under perioden, inte minst inom socialförvaltningens verksamheter där extern åtkomst till verksamhetssystemet inte är tillgängligt på samma sätt som för övriga system. Detta har inneburit en viss belastning på fjärråtkomsten, som vi köper från Växjö, och antalet användare har ökat kraftigt.

Här finns utmaningar också gällande informationssäkerhet, som blir ännu mer aktuella vid hemarbete. IT-avdelningen har förutsatt att samtliga förvaltningar ansvarar för att informera sina medarbetare i dessa frågor.

Åtgärd	Effekt
Påskyndat införande av Teams	Minskad smittspridning genom fler distansmöten.
Extern åtkomst till verksamhetssystem för fler användare, primärt Procapita	Minskad smittspridning på grund av att fler som kan arbeta hemma, men också risk för försämrad informationssäkerhet
Specifika supportärenden för att lösa nät, skrivare, åtkomst etc. i hemmiljö	Minskad smittspridning p.g.a. fler som kan arbeta hemma.

Måltid

Åtgärd	Effekt
Extra noggranna hygienrutiner i kök.	Få sjuka i personalstyrkan.
Några matsalar på särskilda boenden stängdes.	Få sjuka bland måltidsgästerna.

Näringsliv

Åtgärd	Effekt
Näringslivsavdelningen arbetade med omvärldsbevakning.	Information och rekommendationer nådde snabbt ut till företagen.
Näringslivsgalan ställdes in.	Minskad risk för smittspridning.
Kommunstyrelsen har tagit riktlinjer för anstånd med hyror, avgifter med mera.	Mildra de ekonomiska problemen för utsatta företag.

Personal

Avdelningen noterar att väldigt mycket arbetstid har lagts på Corona och dess effekter.

Åtgärd	Effekt
Uppmanat samtliga chefer att tillsammans med skyddsombud göra en risk och konsekvensanalys samt uppdatera vid förändringar.	Ökad kunskap och förståelse för vad som krävs av arbetsgivaren i uppkommen situation.

Löpande omvärldsbevakning av SKR, Folkhälsomyndigheten, Försäkringskassan och andra relevanta myndigheters rekommendationer. Dessa har vidarebefordrats till ansvariga chefer.	Ökad kunskap i organisationen.
Genomfört veckovisa möten med fackliga organisationer med ömsesidigt informationsutbyte.	Ökad kunskap i organisationen.
Personalchefen har haft löpande kontakt med motsvarigheter i länets andra kommuner.	Mer likartade bedömningar i tolkningar av rekommendationer.
Personalavdelningen har haft jour på helger för svar på frågor samt förmedling av poolpersonal.	Ökad trygghet för verksamheterna.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Riktlinjer och rutiner gällande pandemi har uppdaterats och finns nedskrivna och kan användas vid kommande liknande händelser. Organisationen stresstestades och resultatet visar att arbetet med digitalisering fått genomslag genom att vuxenutbildning och gymnasieskola kunde ställa om från en dag till en annan.

Det finns ökade kostnader för förbrukningsmaterial som pappershanddukar, handsprit med mera. Det redovisas om oro bland medarbetare på grund av smittspridning då många människor vistas på samma plats. Förbättrade rutiner för frånvaro har upprättats så att föräldrar inte skickar sjuka barn till skolan under felaktiga förutsättningar.

Åtgärd	Effekt
Tydliga handlingsplaner upprättades och kommunicerades ut i verksamheten. Exempel: Riktlinjer för skolstängning.	Lugn skapas genom att visa på att det finns en plan för kommande scenarios.
Ledningen beskriver ambitionen att hela tiden vara uppdaterad och ligga steget före.	Skapa lugn i organisationen.
Generell information har förmedlats via Schoolsoft till samtliga elever, vårdnadshavare och anställda.	Minskad risk för smittspridning och oro.
Utbyte av information mellan skolledare.	Minskad ryktesspridning och oro.

Förskola

Barn som inte varit mycket i förskolan sedan i mars har tappat en del/mycket av förmågan att tala svenska språket. De som varit på plats, både barn och pedagoger, har varit friskare. Enbart ett fåtal utvecklingssamtal genomfördes under våren.

Sammanslagningen av förskolor ledde till ökad kunskap om varandras verksamheter och nya rutiner för att hjälpas åt på morgnarna varje dag. Sammanslagningen visade att alla hjälps åt när det gäller. Gemensam avstämning sker nu varje morgon på fler förskolor. Barnen hittade nya kompisar. Det bör ha inneburit en kostnadsbesparing för såväl måltid som lokalvård när flera förskolor stod tomma.

Sammanslagningen synliggjorde att man arbetar olika på de olika enheterna och att det kan vara svårt att snabbt ställa om.

Negativa effekter av sammanslagningen var att det skapade oro bland personalen (särskilt de som själva är riskgrupp eller lever ihop med någon som är) både på grund av smitträdsla och på grund av lokalbytet. Det blev fler vuxna på en mindre yta och därmed svårare att hålla avstånd. Under sammanslagningen fick verksamheternas tema/projekt läggas tillfälligt på is vilket påverkade måluppfyllelsen negativt. Det fanns vårdnadshavare som uttryckte negativa åsikter om att samla alla barn på samma ställe gällande såväl smitta som egen logistik. Det fanns barn som hölls hemma under sammanslagningen och som återkom när verksamheterna flyttade tillbaka.

Åtgärd	Effekt
I mars skedde sammanslagning av enheter i bland annat Hovmantorp och Lessebo.	Bättre resursanvändning av tillgänglig personal.
I mars skedde vädjan till föräldrar med 15-timmars barn att om möjligt hålla sina barn hemma från förskolan.	Färre barn kom till förskolan.
Flera enheter redovisar att man bedriver stora eller mindre delar av undervisningen utomhus. Äventyret bedriver under en period all undervisning utom måltiderna i matsalen. Senare flyttar man in i tillfälliga lokaler där två avdelningar blir en. Om det är många på plats delas man ibland i två grupper.	Minskad risk för smittspridning men samtidigt många förflyttningar för barnen.
Det finns rutiner för hämtning och lämning utomhus. På Galaxen tas barnen när de kommer emot utomhus eller i kapprum som inte ligger i direkt anslutning till avdelningarna.	Risken för smitta mellan vårdnadshavare och personal minskar. Färre personer är inne i lokalerna och därmed mindre risk för smittspridning.
Inskolning av barnen sker tillfälligt utomhus på förskolorna (Äventyret och Askungen). Undantag har gjorts för några enskilda barn.	Det försvårar anknätningsprocessen och svårt för barn med behov av struktur och tydliga rutiner.
Digitala morgonmöten mellan personalen på förskolorna (Prästkragen, Myran och Tuvan) där dagens bemanning pusslas ihop.	Minskat behov av vikarier i verksamheten.

Nära kontakt mellan personal, rektor och förvaltning samt fortlöpande omvärldsbevakning.	Möjlighet för snabba beslut och åtgärder.
Tydliga och gemensamma regler för såväl personal som barns frånvaro vid sjukdom.	Minskad risk för smittspridning.
Öppna förskolan stängde tillfälligt sin verksamhet. Detta i samråd med Mödrahälsovårdens strikta regler. Verksamheten nu igång två dagar i veckan där de flesta aktiviteter sker utomhus.	Minskad risk för smittspridning.
Rutiner för handtvätt och spritning av ytor har genomförts. Det gäller också skärmar och likande tillbehör.	God efterlevnad och aha-upplevelser kring att även ytor man inte tänker på kan sprida smitta.

Grundskolan

En ökad korttidsfrånvaro bland personalen och därmed också ökade kostnader för vikarier. Det har också lett till en ökad arbetsbelastning för hela personalgruppen då man hoppat in för varandra. Det blir en dubbel planering då lärare behöver planera undervisning både för eleverna som är på plats och för de elever som är hemma. Överlag rapporteras om ökad arbetsbelastning för att kunna genomföra verksamheten enligt nya rutiner och lösa bemanning med till exempel vikarier.

Det finns en ökad elevfrånvaro på kort och lång sikt. Att elever missar undervisning kommer generera extra behov av anpassningar och särskilt stöd vilket därmed genererar högre arbetsbörda och extra omkostnader framöver. På Nyängskolan beskriver man att det är svårare att upprätthålla strukturen i verksamheten när många i personalen är borta. Detta har påverkat elever i behov av fasta rutiner negativt.

På flera skolor ser man en ökad arbetstid för skolledning och administration på grund av nya arbetsuppgifter som inte varit möjliga att delegera. På Bikupan pekar man på uteblivet utvecklingsarbete som till exempel mål- och visionsarbete då skolledning istället arbetat med andra minskad smittspridning och undervisning. På skolan har utbildningsinsatsen MVP (Mentors in Violence Prevention) ej genomförts. Inställd prao för årskurs 8 våren. Utökad prao under årskurs 9 istället i enlighet med Skolverkets material.

Föräldramöten ställdes in på skolorna samt att utvecklingssamtal flyttats fram. Föräldraråd på Bikupan ställdes in under våren och delvis under hösten.

Åtgärd	Effekt
Skolorna beskriver att man följt rekommendationer om att man ska vara hemma med symtom.	Minskad smittspridning bland personal och elever.
En riskbedömning genomfördes på Nyängskolan i samband med att funktionsvariation klassades som riskgrupp.	Färre sociala kontakter och uppdelad utevistelse. Det har också lett till en minskning av kontakter med verksamheter utanför skolan.
På Nyängsskolan togs en handlingsplan för hantering av stor frånvaro i personalgruppen tidigt fram. Den revideras under hösten på grund av ändrad organisation.	Fungerade enligt plan.
Riskbedömningsplan och handlingsplaner utifrån olika scenarier framtagna på Bikupan. Flera skolor beskriver hur man arbetat tillsammans med skyddsombud.	God dialog med fackliga företrädare kring risker och åtgärder. Beredskap ökad för olika händelser.
Bikupan beskriver hur extra städning av lokalvårdarna samt andra hygienåtgärder som handsprit i alla klassrum och andra lokaler samt städning av kritiska punkter som pumpen på kaffetermosen genomförts. Periodvis har ytterligare extra städning införts där ytor torkats varje eftermiddag. Desinfektionsservetter för personalens skärmar och tillbehör har köpts in.	Minskad risk för smittspridning.
Lokala rutiner på Nyängskolan för handsprit i matsalen.	Trygghet för personalen och minskad risk för smittspridning.
Desinfektionsservetter och sprit för avtorkning av ytor som ipads och kopieringsmaskin samt tangentbord har köpts och använts på Nyängskolan. Skolor som Lustigkulla, Björkskolan och Kvarndammskolan beskriver att man arbetat aktivt med rengöring av dessa ytor.	Trygghet för personalen och minskad risk för smittspridning.

Alla bänkar, handtag och kranar rengörs dagligen på Hackebackeskolan.	Minskad risk för smittspridning.
Flera åtgärder för att hålla avstånd har genomförts på Bikupan. Det handlar om personalgrupper som suttit åtskilda, större lokal för personalfika, avstånd i café och skolmatsal.	Minskad risk för smittspridning samt en lugnare miljö i gemensamma utrymmen och en bättre studiero i klassrummen.
Avståndsmarkeringar i golvet samt begränsning till två klasser samtidigt i matsalen på Hackebackeskolan.	Mindre trängsel och mindre risk för smittspridning.
I klassrummen har skolorna separerat bänkar och på annat sätt möblerat om.	Minskad trängsel och risk för smittspridning.
Från Lustigkulla, Björkskolan och Kvarndammskolan beskrivs hur markeringar gjorts i golvet för att hålla avstånd.	Minskad trängsel och risk för smittspridning.
Mer undervisning har skett utomhus och med avstånd. Man har också delat upp så klasser inte blandas lika mycket som vanligt.	Minskad risk för smittspridning.
På Lustigkulla, Björkskolan och Kvarndammskolan har mer idrottsundervisning skett utomhus.	Minskad risk för smittspridning.
Bikupan beskriver hur man genom samtal direkt med elever och personal, skriftlig information på Schoolsoft samt affischer på skolan informerat om pandemin.	Minskad risk för oro och smittspridning samt motverkande av ryktesspridning och ökning av kunskap.
Vid bekräftad smitta på Bikupan uppmanades alla med symtom testa sig. Skolledningen har haft tät kommunikation med de som tror sig vara smittade.	Minskad risk för smittspridning och oro.
Skolledningen på Bikupan har i samband med misstänkta fall haft tät kontakt med skolchef, kommunikatör, säkerhetschef, personalavdelning och smittskyddsläkare.	Gott stöd till skolledning och en möjlighet att förebygga rykten och vidare smittspridning.
Bikupan arbetar efter att hålla sig till få olika individer som går som vikarier.	Färre personer i omlopp på skolan vilket ger minskad risk för smittspridning.

På Bikupan plockades fläktar bort i klassrum samt uppmaning att göra detsamma i arbetsrum.	Minskad risk för smittspridning.
--	----------------------------------

Gymnasieskola och vuxenutbildning

Något färre elever på gymnasieskolan uppnådde behörighet till Nationella gymnasieprogram. Det finns exempel på psykosocialt sämre mående hos vissa.

I vuxenutbildningen blir det svårt med progressionen då inte alla studeranden har datorer hemma. Få elever nappade på erbjudande om att komma till skolan och sitta vid datorer. Arbetsförmedlingen kopplade inte bristande framsteg till bibehållen ekonomisk ersättning.

Det har blivit en stor kunskapsökning bland medarbetarna vad gäller användandet av digitala verktyg och distansundervisning. Det har samtidigt funnits en psykosocial oro hos personalen på grund av förändringar under pandemin.

Åtgärd	Effekt
Övergång till distansstudier beslutades den 17 mars och den 18 mars genomfördes beslutet.	Få elever närvarande och minskad smittspridning. Sämre kunskapsresultat generellt med något undantag.
Extra avstånd i klassrummen under höstterminen.	Okänd konsekvens än så länge.
Ökad användning av handsprit och ytdesinfektionsmedel.	Minskad risk för smittspridning och ökade kostnader.
Scheman har anpassats för vuxenutbildningen under våren och hösten samt för introduktionsprogrammet under våren.	Rörigare med ny organisation vilket tagit mycket tid i anspråk.
Ökad andel möten på distans.	Mer tidseffektivt men en negativ social påverkan om detta skulle ske hela tiden.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Prioritering av arbete har behövts att göras i samband med hög sjukfrånvaro. Lokalvården har haft ökad arbetsbelastning då man genomfört ökad städning i vissa verksamheter.

Kontroll av livsmedel och smittskydd har genomförts i ökad omfattning på restauranger. Det har däremot varit svårt att genomföra tillsyn i verksamheter med riskgrupper. Resurser som är kopplade till livsmedelstillsyn har lagts på trängseltillsyn efter den nya lagen 1 juli.

Justeringar har gjorts i kommunhuset caféteria så att avstånd ska kunna hållas.

Åtgärd	Effekt
Risk- och konsekvensanalyser har genomförts. Till exempel handlar det om riktlinjer vid arbetsmiljö i samband med tillsyn.	God kunskap i förvaltningen om nuläge och lämpliga åtgärder. Minskad risk för smitta i samband med tillsyn.

Bygg och miljö

Åtgärd	Effekt
Inspektioner för att undersöka nivå på trängsel och efterlevnad av inspektioner har genomförts. Omarbetning av semesterschemat för att kunna genomföra trängseltillsyn.	Förebyggande åtgärder har minskat risken för smitta. God bemanning hela sommaren.
Extra sammanträde i myndighetsnämnden för att revidera delegation med anledning av den nya lagen om trängseltillsyn. Nämnden har också informerats löpande rörande arbetet med inspektionerna.	Trängseltillsynen startade från lagens första dag. Nämnden har haft god koll hela tiden.
Deltagande i möten på regional nivå med smittskydd och Länsstyrelsen.	God uppdatering av informationsläget.

Vatten och avlopp

Åtgärd	Effekt
Gemensamma fysiska morgonmöten har slopats. Istället sker information via telefon om vad som är på gång. Omklädning sker utspritt, antingen i hemmet eller på de olika arbetsplatserna.	Minskad risk för smittspridning.
Endast gemensamma arbeten när ensamarbete inte bedöms möjligt. Ingen samåkning i fordonen.	Minskad risk för smittspridning samt fler körda mil med fordonen.

Drift och anläggning

Åtgärd	Effekt
Ökad social distans under arbete och paus praktiseras. Fler moment genomförs med ensamarbete.	Ingen konstaterad smitta under perioden. Social distans mellan medarbetarna.

Socialförvaltningen

Verksamheten beskriver att det funnits en stor rädsla hos vissa medarbetare för sjukdomen. Det beskrivs också en ensamhet och isolering hos brukare som inte får de kontakter man brukar ha. Flera personer i socialförvaltningens stab har ägnat det mesta av sin tid till pandemin och andra arbetsuppgifter har fått vänta. Under sommaren var det hög sjukskrivning bland sommarvikarier och ordinarie personal vilket ledde till ökad arbetsbelastning samt att några semestrar avbröts bland den ordinarie personalen.

Åtgärd	Effekt
Ny personlig skyddsutrustning och rutiner för detta infördes.	Minskad smittspridning. Det påverkade arbetsmiljön negativt att arbeta på sommaren i varm utrustning. Det påverkade ekonomin då det kostade extra resurser att införa.
Coronamöten med verksamhetschefer, enhetschefer, fackliga ombud och verksamhetsutvecklare 1 gång per vecka.	Snabbt underlag och bättre fattade beslut.
Deltagande på möten med samtliga MASar (medicinskt ansvariga sjuksköterskor) samt med Region Kronobergs smittskydd.	Gemensamma och enhetliga rutiner i hela Kronoberg.

Omsorg om funktionshindrade

Ständigt nya besked till verksamheterna gällande hygien och skyddsutrustning leder till brister i vårdhygien.

Måendet hos brukarna har blivit sämre på grund av ändrade rutiner och indragna aktiviteter. Detta har lett till fler tillbud när utåtagerande brukare mått sämre.

Ökade kostnader för personal dels för att skapa nya rutiner och andra administrativa uppgifter. Dels har kostnadsökning skett då behov av dubbelbemanning ökat på grund av utåtagerande brukare.

Åtgärd	Effekt
Utbildning och genomgång av hygienrutiner har genomförts.	Mindre risk för smittspridning.
Det har varit besöksförbud i verksamheterna under större delen av pandemin.	Färre externa besökare och mindre risk för smittspridning.

Samtliga aktiviteter i storgrupp har ställts in.	Mindre risk för smitta men sämre mående hos brukarna.
Sjuka brukare har isolerats på boendet.	Minskad risk för smittspridning.

Omsorg om äldre

Det finns en bättre följsamhet av basala hygienrutiner i verksamheterna än före pandemin. Skyddsutrustning har i vissa fall upplevts som varm att arbeta i. Utlån av personal har skett mellan enheter och har i kombination med sjukdom orsakat en slimmad situation på den enhet som lånat ut. Personalen har fått ägna mer tid än i vanliga fall på att motverka ensamhet hos äldre. På någon enhet i kommunen har fått arbeta med personalbemanning under miniminivå.

Åtgärd	Effekt
Skriftliga risk- och handlingsplaner har upprättats för samtliga verksamhetsgrenar.	Trygghet för personalen genom god kännedom om vad som gäller.
Förändringar av schema och förändrad arbetstid för personal.	Minskad risk för smittspridning samt färre personer som besöker en brukare. En växande känsla av ensamhet rapporteras från Skruvs serviceområde då det förekommer att arbetspass innebär ensamarbete.
Personal flyttades från ett område till ett annat.	Bemanningen säkrades.
Test av misstänkt smitta har tagits snabbt av sjuksköterskorna.	Mindre risk att smittan förts vidare.
Löpande möten med personal och skyddsombud inom samtliga serviceområden om basal hygienrutin samt säkerställande av arbetsmiljö. Information förmedlad från medicinskt ansvarig sjuksköterska via enhetschef.	Återkoppling från personal säger att de har kännedom om hur man hanterar en smitta och upplevt delaktighet.
Dörrar till särskilda boenden har varit låsta i samband med nationellt besöksförbud på äldreboenden. Besök för anhöriga har	Färre obehöriga besök och mindre risk för smittspridning. I Skruvs serviceområde har man fått god respons från anhöriga angående information om besöksformer.

organiserats utomhus med två meters avstånd.	
Externa aktörer, till exempel fotvård, har inte haft tillgång till boendets lokaler.	Mindre risk för smittspridning.
En extra vikarie har periodvis arbetat inom samtliga serviceområden med att utföra extra städning då ordinarie personal ej hunnit med på grund av resursbrist.	Mindre risk för smittspridning.
Telefontid för anhöriga upprättad i Skruvs serviceområde.	Ökad tillgänglighet och trygghet för anhöriga.

Individ- och familjeomsorg

Försiktighetsåtgärderna som genomförts har bidragit till förändrat arbetssätt.

Åtgärd	Effekt
Hemarbete har genomförts på arbetsplatsen.	Minskad smittspridning.
Försiktighetsåtgärder har genomförts i klientarbetet.	Minskad smittspridning.
Skyddsutrustning har funnits tillgänglig men ej använts.	Trygghet i att utrustning funnits tillgänglig.
Fler möten har förts via länk.	Minskad smittspridning.

Lessebohus

Planering av nya rutiner har tagit mycket tid i planering. Flera verksamhetsförändringar har genomförts där många besök ersatts med telefon, epost och papperspost. Fastighetsskötare och besiktningsmän har fått ändra förhållningssätt när man arbetar på fältet. Utvärdering inom bolaget pågår för att se om nya rutiner ska permanentas. En prioriteringslista med konsekvenser har upprättats där man beskriver vem som ersätter vem vid sjukdom.

Bolaget har arbetat mycket med information till hyresgäster både med egen information och med information från myndighet och region. Direkt information har lämnats till hyresgäster som talar andra språk som somaliska och dari.

Åtgärd	Effekt
Risk- och sårbarhetsanalys genomfördes och uppdaterades veckovis.	Frågan hölls aktuell och skapade god kunskap i organisationen.
Stängd reception för drop-in-besök. En bit in i pandemin sattes en plexiglasskiva upp mellan personal och besökare.	Minskad risk för smittspridning. Fler telefonsamtal istället.
Generell information till alla hyresgäster tidigt under pandemin. Detta skedde såväl digitalt, via affischer som muntligen genom dörrknackning.	Ökad förståelse för viruset, bolagets åtgärder och minskad risk för smittspridning.
Handsprit på kontoret. Även ytor och ställen som skrivare, knappsatser, kaffemaskin med mera spritades.	Minskad risk för smittspridning bland personalen.
Hälften av stolarna i fikarummet har tagits bort.	Minskad risk för smittspridning.
Nya besiktningsrutiner samt nya rutiner för nyckelhämtning för nyinflyttade.	Minskad smittspridning.
Entreprenörer behöver anmäla i förväg att de ska hämta nycklar.	Minskat antal kontakter.
Hemarbete har godkänts vid risk för smitta.	Minskad oro och risk för smittspridning.
I maj infördes ny rutin kring felanmälningar som handlar om avstånd samt att bolaget endast gör akuta felanmälningar.	Minskad risk för smittspridning.
Bolaget har beviljat nedsatt hyra enligt regeringens riktlinjer samt anstånd enligt kommunstyrelsens riktlinjer.	Mildrad ekonomisk situation för utsatta företag.

3.2 Fokusområden

I utvärderingen gjordes en extra koll på fyra tvärgående fokusområden som bedömdes vara av intresse. Här redovisas fördjupade svar som lämnats av verksamheterna om hur man arbetat med frågorna.

A. Social oro bland invånare

En stor uppgift har varit löpande information. Det har också genomförts träffar med bland annat invandrarföreningar i syfte att säkerställa att informationen gått fram. Effekten blev en ökad förståelse och att nya kontakter knöts. Flera verksamheter uttrycker att de ser en oro och ryktesspridning kopplad till smittan och att de själva har mildrat denna oro genom sin egen kommunikation.

En farhåga var ökad oro bland unga. För att stävja det prioriterades feriearbete till ungdomar. Verksamheten riktades mot ungdomar på högstadiet och gymnasiet. Alla som sökte fick plats. En annan satsning var den på Sommarcoacher som genomfördes av Kultur- och fritid. Verksamheten syftade till att ge yngre ungdomar fritidssysselsättning under eftermiddagar och kvällar under sommaren. Det var en sorts ambulerande fritidsgård. Projektet Vuxenvandrare sjuösattes under sommaren och syftade till att minska stök av unga på kvällar och helger.

Personalen på Arbeta och integration har haft mycket dialog kring oro för fara och smittorisk med sina deltagare. Framförallt var det tidigt under pandemin men även senare när verksamheten drog igång igen.

Tydlig information på offentliga lokaler som sporthallar och bibliotek har varit en del av arbetet med att minska oron. Lessebohus har satt upp affischer i alla trappuppgångar både med egen information och med generell information om rekommendationer. Det har förekommit extra bevakning av vaktbolag vid några trappuppgångar.

Barn- och utbildningsförvaltningen har sett en ökad medvetenhet kring frågorna hos elevhälsan. Flera skolor och förskolor ser att arbetet med information till vårdnadshavare och elever är en del i att motverka oro och ryktesspridning.

Från Socialförvaltningen lyfter man fram att det varit viktigt att prata om arbetssätt och rutiner för att skapa en trygghet och trovärdighet. Det handlar om att visa att man kan genomföra coronasäker vård och omsorg.

I omsorgen av äldre ser man ökad oro av isolerade äldre personer som inte får besök av familj och vänner i samma utsträckning som tidigare. Fler ansökningar om matdistribution har inkommit.

B. Bemanning av samhällsviktig verksamhet

En tydligt fokus under krisen har varit att upprätthålla den samhällsviktiga verksamheten. Frånvaron har följts upp löpande. Periodvis rapporterades frånvaro flera gånger i veckan för att följa läget nära. Vissa förvaltningar och verksamheter periodvis gjort egna uppföljningar.

Lessebo kommun har analyserat vilken personal som kan arbeta inom andra verksamhetsområden. Personal har utbildats och förvarnats om att de kan kopplas fria från sina nuvarande uppgifter.

Annonsering efter extra arbetskraft har genomförts för att hitta lämpliga vikarier och extrapersonal. Socialförvaltningen har också använt Facebook som annonskanal.

En personalpool inrättades. Den innehöll såväl egen personal som inventerats samt externa sökanden som svarat på förfrågan. Personalavdelningen har bemannat en jourverksamhet för att kunna matcha personer i poolen med behov i samhällsviktig verksamhet.

Företrädare från verksamheter i omsorgen (och i några fall utbildning) samt personalavdelningen har löpande haft kontakt med fackliga organisationer i syfte att ha en tät dialog om frågor som uppstår i verksamheterna.

Verksamheterna beskriver att de på olika sätt planerat för att kunna genomföra sin verksamhet med färre medarbetare närvarande. Skolorna redovisar planer på att kunna genomföra delar av undervisningen på distans och annan på plats i klassrummet. Prioriteringar utifrån läroplanen är gjorda.

Barn- och utbildningsförvaltningen har förberett sig genom rutiner för hur barn till vårdnadshavare som arbetar i samhällsviktig verksamhet ska kunna få tillgång till barnomsorg. På förskolorna har en uppskattning gjorts om hur stort antalet barn är som omfattas av denna grupp. Bemanningen i förskolan klarades genom sammanslagningen.

Ensamarbete och fysiskt avstånd har tillämpats för att säkra verksamheten och undvika intern smittspridning inom Vatten och avlopp.

Även om personalsituationen i samhällsviktig lösts har det varit ansträngt att snabbt få fram lämplig personal när många ordinarie varit borta.

C. Kommunikation och beslutsvägar internt

Syftet med den interna kommunikationen har varit att få följsamhet i beslut och att få ut rätt information samtidigt som all information från verksamheterna når krisledningen. Ett för Lessebo kommun ovanligt grepp togs i och med att all kommunikation till medarbetare och invånare under en period skulle samordnas med utpekade kontaktpersoner. Syftet med detta var att undvika publicering av inaktuell eller felaktig information i ett läge när nya besked kom ofta.

Central information till medarbetare har i huvudsak samlats på intranätet KomIn. Speciella sidor har upprättats med aktuell och verifierad information. Till detta har en digital presentation tagits fram för att användas på arbetsplatsträffar och andra sammankomster. Ett 15-tal nyheter med direkt koppling till Corona har publicerats på intranätet. Fastställd kommunikationsplan har hela tiden funnits öppen och publicerad på KomIn.

Krisledningsgruppen hade i krisens inledning två till tre träffar i veckan. Under sommarperioden och fram till dess avveckling i september var frekvensen en gång i veckan. Flera förvaltningar beskriver att man hållit extra tät kontakt i sina egna ledningsstrukturer samt på arbetsplatsträffar. Flera förvaltningar och verksamheter nämner täta kontakter med utpekade funktioner från samordningsstaben.

En samarbetsgrupp har skapats på intranätet KomIn för tjänstepersoner och chefer som operativt arbetat med Corona. Där har dokument delats och krisledningsarbetet dokumenterats. Socialförvaltningen har haft en egen grupp på KomIn för att samordna förvaltningens arbete med pandemin.

Eposten nämns som en viktig väg för intern kommunikation (Kultur och fritid). Direktkontakten viktig, till exempel tar Måltid upp den mellan den egna verksamheten och kunden (rektor/enhetschef).

Flera verksamheter vittnar om att det i intensiva perioder var svårt att hänga med i vad som var det senaste beskedet. Det gällde såväl Lessebo kommuns egna beslut samt information från nationell och regional nivå i en fråga. Det rörde framförallt omsorgen och skolan.

De gemensamma och genomtänkta kommunikationsplanerna i kombination med stöd från kommunikationsfunktionen har varit till stor hjälp för att kunna genomföra samstämmig och konsekvent kommunikation noteras från barn- och utbildningsförvaltningen.

Inom barn- och utbildningsförvaltningen används Schoolsoft samt Google Classroom och information via den ordinarie ledningsstrukturen har varit huvudspåret för intern kommunikation. Från några skolor beskrivs att man arbetat noggrant med att se över samstämmigheten i den information som går ut.

Enheter beskriver att man har använt sig av sina konferenstillfällen och morgonmöten för direkt information. Det har också gjort att personal kunnat fråga och lämna rapporter direkt. I övrigt har flertalet direktkontakter tagits för att lösa uppkomna frågor. Inom Lessebohus har man haft regelbundna interna möten både för information och för att ta fram gemensamma rutiner.

Mycket information i kombination med mellanhänder har gjort att det finns tillfällen då information tolkats olika. Det har förekommit situationer där olika information har nått sjuksköterskor respektive undersköterskor. Exemplet handlar om skyddsutrustning och i början av våren.

Personalavdelningen har stått för mycket av den information som spridits internt i kommunen. Ekonomiavdelningen har informerat om hur kostnader knutna till Corona ska rapporteras och redovisas.

D. Extern kommunikation till invånare och företag

Den största delen av den externa kommunikationen har handlat om delgivning och hantering av nationella beslut så som skolstängning, besöksförbud, hygienrekommendationer med mera. Inledningsvis handlade det om kriskommunikation i syfte att minska smitta och mildra oro. Efterhand växlade det över till mer ordinär samhällsinformation även om syftet med kommunikationen var ungefär densamma.

Hemsidan www.lessebo.se har varit kommunens huvudkanal för information till invånare och företag. Information kring rekommendationer och beteende har spridits via Lessebo kommuns sida på Facebook. Annonsering i dagspress har genomförts i syfte att berätta om insatser från kommunen samt med uppmaning att följa rekommendationer. Lessebo kommuns första kommunikationsinsats var den 28 februari med ett meddelande på

webbsidan och på Facebook. Därefter har närmre 80 kommunikationsaktiviteter (en aktivitet kan ha publicerats i flera kanaler) med direkt koppling till Corona loggats.

Träffar genomfördes med invandrarföreningar i syfte att förtydliga och säkerställa att informationen nådde fram. Information på olika språk har genomförts av Lessebohus. Ett personligt brev har skickats till invånare som fyllt 70 år. Innehållet i brevet handlade om vikten av att vara försiktig samt information om vilka insatser som kommunen gjort. Anslag med aktuell information har satts upp framförallt i anslutning till anläggningar som invånare besöker. Under fyra veckor pågick ett projekt där ABF, Arbetarnas Bildningsförbund, informerade nyanlända kring pandemin. I början på september deltog Lessebo kommun i MSBs, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, kampanj Håll i, håll ut genom att låna ut FRG, Frivilliga resursgruppen.

Från barn- och utbildningsförvaltningen uttrycks att de gemensamma och genomtänkta kommunikationsplanerna i kombination med stöd från kommunikationsfunktionen har varit till stor hjälp för att kunna genomföra samstämmig och konsekvent kommunikation.

På Socialförvaltningen har en central funktion för att svara på frågor från allmänheten skapats. Inga frågor har inkommit till den. Det har tagits fram brevmallar att använda när företag ansökt om betalningsansånd i enlighet med möjlighet beslutad av kommunstyrelsen. Information om inställd prao har gått ut till berörda arbetsgivare.

3.3 Verksamhetsutveckling

I kapitlet sammanfattas de områden med förslag och idéer om hur krisen skulle kunna hanterats på ett bättre sätt.

Vad kunde gjorts annorlunda?

En vikariepool hade kunnat vara igång redan vid starten av höstterminen då vi vet att det brukar vara många bort även då det inte är pandemi. Nu startade vikariepoolen några veckor in på terminen.

Behov av förtydligande fanns under en period kring vad den enskilda kommunens ansvar var i förhållande till gemensamt samarbete med Länsstyrelsen gällande säkerställda leveranser av skyddsutrustning. Inledningsvis fanns frågetecken kring hur erbjudanden från leverantörer av skyddsutrustning skulle hanteras.

I efterhand går det att se att matsalar på särskilda boenden borde stängts tidigare än vad som gjordes.

Resurser till ökad lokalvård samt extraanställda vikarier i omsorgen av äldre borde avsatts tidigt i pandemin för att underlätta planering av insatserna. Sommarens semesterplanering skulle startat tidigare och introduktionen av semestervikarier likaså. I omsorgen borde lokala planer för smitta/pandemi funnits på plats före pandemin.

Trots mycket information till medarbetare har den inte alltid gått fram. Det behövs arbetas mer med att hitta fler sätt och tidpunkter för att nå ut. Kultur och fritid efterlyser tydligare riktlinjer för verksamheten. Det som fanns var alldeles för diffust.

I efterhand har en diskussion uppkommit om beslutet att slå samman förskoleavdelningar var förhastat. Det kunde ha fördröjts något och därmed hjälpt till att hålla uppe måluppfyllelsen samt minskat oron bland medarbetare och barn. Den positiva effekten av ökat samarbete är en vinst som varit svår att uppnå utan åtgärden. En annan fråga kopplad till förskolan som lyfts är den kring vädjandet att 15-timmarsbarn ska stanna hemma. Det är en åtgärd vars effekter är värda att titta vidare på. Det finns tankar på om det hade varit bättre att Öppna förskolan fortsatt varit öppen men med restriktioner istället för att stängas helt.

Flera svaranden ger uttryck för att man är nöjd med vidtagna åtgärder och att man under omständigheterna inte kunde gjort annorlunda. Det har varit ett arbete fyllt av ständiga förbättringar under perioden. Lessebohus lyfter fram samarbetet inom kommunkoncernen med regelbunden information som något positivt.

Förslag på förändringar

- **Konferensrum:** Den som bokar rummet borde ansvara för att torka av bordet och andra delar med desinfektionsspray.
- **Personalrum:** Det borde vara krav på att sprita in och ut sig från personalrum.
- **Inköp av skyddsutrustning:** Förtydliga inköpsavdelningens roll i samband med samverkansmöten i framtida kriser. Det handlar både om deltagande i möten och kring beslutsmandat. Till exempel när ett erbjudande kommer från ej avtalade leverantörer av produkter där det är eller finns risk för brist inom Lessebo kommun. Vem är beslutsmässig för köp och ansvarar för att produkterna uppfyller kraven innan och efter leverans? Det finns en risk för att produkter ej uppfyller minimikrav.
- **Sjuka barn i förskolan:** Det finns anledning att även efter pandemin ha restriktioner kring att lämna barn med symtom till förskolan. De effekter som visat sig under våren är att de närvarande barnen och medarbetarna är betydligt friskare än vanligt.
- **Bejaka hemarbete:** Lessebo kommuns rutiner borde lyft fram punkten om hemarbete tydligare i Folkhälsomyndighetens rekommendationer.
- **Digitala möten:** Säkerställa att digitala möten och färre resor är något som fortsätter även efter pandemin.
- **Handledning av vikarier i omsorgen:** En ny form av handledning/utbildning behövs för att introducera vikarier inom vård och omsorg.
- **Lokala rutiner i omsorgen:** Ta fram lokala rutiner per enhet för fler krisscenarier.
- **Planeringsdagar i omsorgen:** Varje år borde planeringsdagar för chefer och personal genomföras.
- **Omsorg och städning:** Omsorgspersonalen önskar utföra omvårdnadsarbete och att det finns annan personal som sköter städning och hygien samt tvätt, inköp och matdistribution.
- **Personalpool:** En personalpool skulle kunna hjälpa till med bemanningen inom omsorgens verksamheter.
- **Smittinformation:** Även under hösten bör vi genomföra en rapportering av smittade brukare, elever och medarbetare. Denna information skulle kunna vara till nytta för andra förvaltningar då personer från olika organisationsled arbetar på samma arbetsplats.

Förslag till nationella och regionala aktörer

Det borde funnits nationella riktlinjer kring hur kultur och fritidsverksamheter skulle bedrivas. Detta efterlystes genom regionerna men alla har agerat olika. Riksidrottsförbundets rekommendationer har varit hyfsat tydliga men samtidigt uppmanat föreningar att själva bestämma exempelvis när en träning ska ställas in.

Viktigt att alla använder samma begrepp. Finns ibland en skillnad i sjukvårdens språkbruk och till exempel den i skolans värld.

Några övriga kommentarer

”Det hade varit skönt att veta om det fanns en pott att söka pengar ur för våra extra kostnader. Det talas nationellt om pengar till kommuner och landsting för merkostnader i samband med Corona men vi har inte fått någon information om det till oss.”

”Hade vuxenutbildningen haft fler lokaler i höst hade vi med befintlig personalstyrka kunnat ha något fler elever i skolan istället för på distans. Vi har delat grupper med hjälp av studiehandledare som hoppar in och undervisar halvklass och har helt maxat användandet av lokaler på skolan och inget klassrum är tomt mellan 8-15.”

”Under påskhelgen fick vi första informationen om trängseltillsyn av smittskyddsläkare, enhetschef arbetade då fram en plan för tillsyn i samråd med livsmedelsinspektör, inspektioner iscensattes omgående vilket gav ett bra resultat.”

”Jag vill lyfta det goda samarbetet i Lessebo kommun! Jag själv var helt ny i min arbetsroll och jag har upplevt att alla dörrar varit öppna och alla har hjälpts åt. Jag har fått stöd både från min egen förvaltning men även från medarbetare på t ex kommunikation, säkerhet, personalavdelningen och IT. Smittskydd och vårdhygien har varit väldigt tillgängliga och behjälpliga”